

VLIZINE

jrg. 5, nr. 5-6 (mei-juni 2004)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys

Reacties naar jan.seys@vliz.be

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om u uit te schrijven, stuur een e-mail naar info@vliz.be met in de subjectline: 'unsubscribe VLIZINE'. Inschrijven op dezelfde manier met vermelding: 'subscribe VLIZINE'. Archieven van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

INHOUD

1. Kalender

- 1.1. [De Noordzee-agenda](#)
- 1.2. [Gevolgen van veranderingen in landgebruik voor estuaria en kustgebieden: ECSA symposia](#)
- 1.3. [Littoral 2004 nadert met rasse schreden](#)
- 1.4. [Vluchten kan niet meer? Overstromingsrampen voorkomen: een studiedag](#)
- 1.5. [EurOCEAN2004 leidt tot historische Galway Declaration over Europese zeeën](#)
- 1.6. [Hoe vrijwilligers inschakelen bij het registreren van de levende rijkdommen van de zee?](#)
- 1.7. [Oostendse Havendag en Visserijfeesten: maritieme sfeer verzekerd!](#)
- 1.8. [Internationale Week van de Mariene Wetenschappen en Technologie](#)
- 1.9. [Zin in een geleide zomerwandeling aan de Vlaamse kust?](#)

2. Publicaties

- 2.1. [Vlaamse Kustatlas in de maak](#)
- 2.2. ['Waaien de duinen nooit weg?': nieuw informatief kinderboek over de zee](#)
- 2.3. [De toekomst van de offshore windenergiesector in België](#)
- 2.4. [Vis eten met een goed geweten: 'De goede visgids'](#)
- 2.5. [Volledige reeks rapporten van de Antarctische Belgica expeditie \(1897-1899\) nu in VLIZ bibliotheek](#)

3. Vacatures/beurzen/fondsen

- 3.1. [Senior marien bioloog gezocht aan het NIOO-CEME Yerseke](#)
- 3.2. [Speuren in het genetisch materiaal van Zeebaars en Zeebrasem: een doctoraatsbeurs aan de KU Leuven](#)
- 3.3. [ECOLAS werft projectmedewerker 'Mariene, kust en havenstudies' aan](#)
- 3.4. [Masters opleiding 'Tropisch Kustbeheer' in Newcastle-upon-Tyne](#)

4. Varia

- 4.1. [Nog meer verkeer naar de Belgische kust? Raadpleeg de Kustbarometer](#)
- 4.2. [Duinen, strand en zee als speelruimte](#)
- 4.3. [Nieuwe Belgische gedelegeerde binnen ICES](#)
- 4.4. [Vlaamse Vloot in een nieuw kleedje](#)
- 4.5. [Het loopt de spuigaten uit met die zeezoogdieren...](#)
- 4.6. [Inhuldiging permanente tentoonstelling bezoekerscentrum De Nachtegaal](#)
- 4.7. [Vlaanderen heeft een natuurlustmanager](#)
- 4.8. [Doctoraatsverdediging e.a.](#)

5. Vraagbaak de 'Zeeloods'

1.1. DE NOORDZEE-AGENDA

Na het succes van de voorgaande edities, kun je ervan op aan dat ook de Noordzeedagen 2004 een voltreffer zullen worden. Dit Nederlands interactief evenement met sprekers uit diverse overheden, kennisinstituten en andere organisaties wordt dit jaar georganiseerd door het Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) onder het motto 'De Noordzee-agenda'. In Den Haag zullen de aanwezigen de kans krijgen om de Noordzee beter te leren kennen als energiebron, als transportmedium en als voedselbron. Meer info op <http://www.noordzeedagen.nl> of via noordzeedagen@rikz.rws.minvenw.nl.

1.2. GEVOLGEN VAN VERANDERINGEN IN LANDGEBRUIK VOOR ESTUARIA EN KUSTGEBIEDEN: ECSA SYMPOSIA

Zo luidt de titel van het 34ste symposium van de Estuarine & Coastal Sciences Association (ECSA: <http://www.ecsa-coast.org/>), dat van 13 tot 17 september 2004 plaatsvindt in het Franse Rouen (http://seine-aval.crihan.fr/ecsa38_symposium/). Het symposium wordt medegeorganiseerd door het Seine-Aval Programme en de American Estuarine Research Federation (ERF) en zal heel diverse aspecten van onderzoek, beheer en beleid van deze kustgebieden belichten. Tevens willen de organisatoren jonge onderzoekers extra kansen bieden om ervaringen uit te wisselen.

Eén week vroeger (9-10 september) is de faculteit Wetenschappen van de universiteit van Lissabon gastheer voor een ECSA Local Meeting getiteld: 'Towards an integrated knowledge for the management of estuarine systems'. Hier zal bijzondere aandacht gaan naar ontwikkelingen in estuariene wetenschappen en beheer in het algemeen en meer in het bijzonder in Portugal, en naar modellering, monitoring en andere instrumenten die van nut kunnen zijn voor het beleid en het beheer van riviermondingen (<http://www.io.fc.ul.pt/zoomar/ECSA/ERIC>).

1.3. LITTORAL 2004 NADERT MET RASSE SCHREDEN

Nog een 70-tal dagen te gaan en het is zover. Dan start in het Schotse Aberdeen de tweede gemeenschappelijke conferentie van EUROCOAST en The Coastal Union (gesteund door CoastNET), met als roepnaam 'Littoral2004' (<http://www.littoral2004.org>). Dit belangrijke Europese evenement zal – net als in Porto twee jaar eerder – van 20 tot en met 22 september 2004 opnieuw vele honderden onderzoekers en beheerders van kustgebieden aantrekken rond het centrale thema 'Delivering sustainable coasts: connecting science and policy'.

1.4. VLUCHTEN KAN NIET MEER? OVERSTROMINGSRAMPEN VOORKOMEN: EEN STUDIEDAG

In de regio's Zeeland, Oost- en West-vlaanderen en Essex zijn sinds de ramp van 1953 reeds heel wat projecten en studies over het vermijden van overstromingsrampen de revue gepasseerd. Hierin berekent men kansen dat een nieuwe overstromingsramp zich voordoet of beter nog, niet voordoet. Maar hoe moeten we straks omgaan met klimaatsveranderingen en wat gedacht van zwakke punten in de zeewering? Op 9 september 2004 zullen vertegenwoordigers uit elk van de genoemde regio's hun licht werpen op deze problematiek, vanuit de verwezenlijkingen van het interregionaal project ESCAPE ('European Solutions by Co-operation And Planning in Emergencies, for coastal flooding'). In het kader van dit project werden tal van producten ontwikkeld zoals: een model-rampenplan, een ICT-systeem ter ondersteuning van besluitvorming bij evacuaties, een hoogwaterinformatiesysteem en lesmaterialen voor scholen. De 'Final Escape Conference' vindt plaats in het Provinciaal Administratief Centrum te Gent. Meer info is te verkrijgen via het congresbureau VCP: escape@v-c-p.nl.

1.5. EUROCEAN2004 MEETING LEIDT TOT HISTORISCHE 'GALWAY DECLARATION' OVER EUROPESE ZEEËN

Het werd een historisch gebeuren afgelopen meimaand in het Ierse Galway. Meer dan 550 topwetenschappers, beleidsmakers en vertegenwoordigers van de maritieme sector uit de 25 Europese landen troffen elkaar op de

EurOCEAN2004 meeting (10-13 mei) om te bespreken hoe mariene wetenschappen en technologie kunnen bijdragen tot de doelstelling om van de Europese Unie de meest competitieve kenniseconomie ter wereld te maken, in een sfeer van duurzaamheid (<http://www.eurocean2004.com>). In de 'Galway Declaration' erkenden de deelnemers de cruciale rol die oceanen vervullen ten aanzien van het klimaat, de koolstofkringloop en de biodiversiteit op aarde, en de essentiële rol van marien onderzoek en technologie als motor voor economische bedrijvigheid, in harmonie met de leefomgeving. Ook de kritische betekenis van de European Research Area/7th Framework Programme binnen deze doelstellingen kwam ruimschoots aan bod.

1.6. HOE VRIJWILLIGERS INSCHAKELEN BIJ HET REGISTREREN VAN DE LEVENDE RIJKDOMMEN VAN DE ZEE?

Dat is de vraag die het Britse Marine Life Information Network (MARLIN) en het National Biodiversity Network willen voorleggen aan de deelnemers van een studiedag op donderdag 29 juli 2004, in Streatham Court, University of Exeter. Het fenomeen is wel bekend: heel veel tijdrovend biologisch veldwerk kan perfect worden uitgevoerd door gedreven vrijwilligers, met als resultante een betere kennis van het milieu. Door de banden tussen professioneel opgeleide mensen en vrijwillige medewerkers verder aan te halen, wil men de gegevensstroom vanuit het amateurveld zowel kwalitatief als kwantitatief verhogen en afstemmen op lopende projecten uitgevoerd door beroepsmensen. In de voormiddag komen een viertal sprekers hun visie uiteenzetten, in de namiddag gevolgd door input van de deelnemers en workshops rond welbepaalde subthema's (zoals databanken, belang gegevens verzameld door vrijwilligers, data-validering, enthousiasmeren vrijwilligers, etc.). Meer informatie kan verkregen worden bij Jack Sewell, Guy Baker of John Parr op: marlin@mba.ac.uk.

1.7. OOSTENDSE HAVENDAG EN VISSERIJFEESTEN: MARITIEME SFEER VERZEKERD!

Voor wie zich eens volop wil onderdompelen in de gezellige sfeer van het visserijleven of de talrijke havenactiviteiten te Oostende beter wil leren kennen, wordt zaterdag 4 september een absolute topdag. Dan staan de Oostendse Havendag en Visserijfeesten weer garant voor een zeer ruim assortiment aan activiteiten, die allen van dicht of van ver met de zee, de haven of de visserij te maken hebben. Je kunt het zo gek niet bedenken of je vindt het in en rond de haven van Oostende: demonstraties vissorteren en veilen, scheepsmodellen, een maritieme antiek-, boeken- en curiosamarkt, viskistenstapelwedstrijd, volksdansen en optredens, infostanden van overheidsinstellingen, verenigingen en bedrijven, eet- en drankstandjes, opendeur van een ferryboot, marineschip, baggerboot of scheepswerf, en ga zo maar door. Nieuw is een stand 'Maritieme schatten op zolder', waar je als eigenaar van zeevondsten terecht kan bij archeologen, die je helpen de herkomst te bepalen. Het volledige programma vind je op: <http://www.visserijfeesten.be>.

1.8. INTERNATIONALE WEEK VAN DE MARIENE WETENSCHAPPEN EN TECHNOLOGIE

Van 18 tot en met 22 oktober 2004 zal het Franse Brest bruisen van zeetechnologie en -wetenschap. Die week vindt in de Bretoense havenstad immers de vierde editie van de Sea Tech Week plaats, met een mix aan symposia, rondetafelgesprekken, een technologische beurs en nog heel wat andere activiteiten (<http://www.seatechweek-brest.org>). Onder de topics behandeld in de mini-symposia, zitten alvast boeiende onderwerpen als: technologieën voor zoek- en reddingsacties op zee, toekomstvisie op zeewetenschappelijk onderzoek, monitoring van kustgebieden d.m.v. radar, maritiem crisismanagement, hernieuwbare energie op zee, 'freakwaves' en recente ontwikkelingen in remote sensing en zeebodemkarakterisatie.

1.9. ZIN IN EEN GELEIDE ZOMERWANDELING AAN DE VLAAMSE KUST?

Voor wie tijdens de vakantie veeleer wil genieten van de mooie natuur aan de Vlaamse kust, is er het zomerwandelprogramma van de vereniging Natuurpunt en de afdeling Natuur van de Vlaamse leefmilieuadministratie AMINAL. Dagelijks organiseren beide instanties geleide wandelingen van telkens 2,5 uur in 12 belangrijke gebieden langs de kust. Van 1 juli tot en met 31 augustus 2004 kan men o.a. terecht in het grootste duinencomplex van Vlaanderen - de Westhoek -, de 'parel van de IJzervallei' - de Blankaart -, t.h.v. het natuurontwikkelingsproject van de IJzermonding, de Blankenbergse/Zeebrugse Fonteintjes of op het 'groene strand' van de Baai van Heist. Meer info op: <http://www.natuurpunt.be/download/activecontents/ac535zomerfolder.pdf>.

2.1. VLAAMSE KUSTATLAS IN DE MAAK

Wie enige interesse heeft in wat er zich zoal afspeelt aan de Vlaamse kust, komt straks opnieuw extra aan zijn trekken. Rond eind oktober verschijnt immers de eerste Vlaamse Kustatlas, een publicatie van het Coördinatiepunt voor Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden (<http://www.kustbeheer.be>). Deze Kustatlas zal in ruim 90 pagina's en vele kaarten een boeiend overzicht brengen van de typische kenmerken van onze kust, en ongetwijfeld een hebbeding worden voor elke rechtgeaarde kustfanaat. De atlas behandelt thema's als bv. het fysisch milieu, het gebruik van de zee, toerisme, industrie, visserij, natuur, zeewering en covert zowel de ondiepe zeegebieden binnen de 12-mijlsgrens als de zeereep en poldergebieden. De atlas kost 19,50 EUR (BTW incl, verzendingskosten niet inbegrepen) en voorintekenen kan nog uiterlijk tot 15 augustus 2004: op VLIZ, t.a.v. Tessa Ruysschaert, Pakhuizen 45-52, 8400 Oostende. De betaling wordt na levering geregeld via factuur. Meer info: tessa.ruysschaert@vliz.be of op +32-(0)59 34 21 47.

2.2. 'WAAIEN DE DUINEN NOOIT WEG?': NIEUW INFORMATIEF KINDERBOEK OVER DE ZEE

Dat het Vlaams Instituut voor de Zee openstaat voor een zeer breed gamma aan initiatieven – zolang ze maar met zee en kust te maken hebben – blijkt ook uit de inhoudelijke steun die verleend werd aan de publicatie van het informatieve boek 'Waaien de duinen nooit weg?'. Dit jeugdboek is een nieuwe uitgave van Clavis en auteur Dirk Musschoot en behandelt spontaan bij kinderen opborrelende vragen over de zee zoals: Wat is het verschil tussen een zee en een oceaan? Waarom is zeewater zout? Hoeveel zandkorreltjes liggen er op het strand? Hoe ontstaan golven? Bestaan vliegende vissen echt? Hoe kan een schip drijven? Het boekje kreeg op 11 juni jl. ruime persaandacht bij de voorstelling in het bijzijn van Minister voor Noordzeezaken, Johan Vande Lanotte. De minister benadrukte in zijn betoog dat kennis van de zee op alle niveaus noodzakelijk is om tot een groter verantwoordelijkheidsgevoel en beter beheer te kunnen komen. En daar draagt 'Waaien de duinen nooit weg' ongetwijfeld aan bij. Het boek (ISBN 90 5954 020 4) ligt in elke boekhandel en kost 14,95 euro (<http://www.clavis.be>).

2.3. DE TOEKOMST VAN DE OFFSHORE WINDENERGIESECTOR IN BELGIË

N.a.v. een workshop op 16 juni jl. te Brussel georganiseerd door het studiebureau 3^E met financiële ondersteuning van het Federaal Wetenschapsbeleid, werden twee nieuwe rapporten voorgesteld die verband houden met hernieuwbare energiewinning in België. Het betreft een studie van Geert Palmers *et al.* getiteld: 'Renewable Energy Evolution in Belgium 1974-2025' en een rapport over 'Optimal Offshore Wind Energy Developments in Belgium' van de hand van Frans Van Hulle *et al.* Uit deze studies leren we o.a. dat de windenergiesector in België – na een lange aanloopperiode – tussen 2001-2004 een jaarlijkse groei van ruim 50% kende, en dat uitbouw van windparken op zee tot boven de grens van 300-500 MW capaciteit (eerste Thorntonbank project C-Power ca. 210 MW) belangrijke nieuwe inspanningen in de uitbouw van het distributienetwerk op land zullen vereisen. Concreet kan de geplande nieuwe hoogspanning van Slijkens (Oostende) naar Koksijde soelaas brengen tot een limiet van 500 MW. Bij een nog hogere capaciteit is een nieuwe 400 kV verbinding tussen Rodenhuize (Gent) en de kust noodzakelijk. Bestelling van het rapport kan via de website van het Federaal Wetenschapsbeleid: <http://www.belspo.be>

2.4. VIS ETEN MET EEN GOED GEWETEN: 'DE GOEDE VISGIDS'

Misschien stelt u zich, in deze tijden van onheilsberichten over de overbevissing van de zeeën, ooit wel de vraag: welke vis kan ik eigenlijk nog eten zonder mezelf mede verantwoordelijk te voelen voor de tanende visstand. Wel, met 'De Goede Visgids' hebt u er alvast een bruikbare leidraad bij! Stichting De Noordzee legde bijna 90 vissoorten op de 'rooster' en onderzocht welke vissen, schaal- en schelpdieren 'beste keuze' zijn en welke beter kunnen gemeden worden. En wat blijkt: geen probleem voor gekweekte oesters en mosselen of Haring, maar een heel ander verhaal voor Zeeduivel ('lotte' of staartvis), Schol, Tong, Noordzee Kabeljauw of Paling... Het mooi geïllustreerde en 144 pagina's tellende boek (ISBN 90 6097 65 .9) is verkrijgbaar in de boekhandel voor 15 EUR. Wie graag nog een stapje verder wil gaan in zijn/haar duurzaam consumptiegedrag, vindt extra tips op <http://www.goedeviss.nl>.

2.5. VOLLEDIGE REEKS RAPPORTEN VAN DE ANTARCTISCHE BELGICA EXPEDITIE (1897-1899) NU IN VLIZ BIBLIOTHEEK

De 'Belgica-expeditie' o.l.v. Adrien de Gerlache de Gomery zorgde destijds voor een primeur. Het was de eerste expeditie in de geschiedenis die erin slaagde te overwinteren op Antarctica (1897-1899). Deze Belgische wetenschappelijke expeditie bracht belangrijke onderzoeksresultaten mee, die tussen 1901 en 1949 werden neergeschreven in een uitgebreide reeks studierapporten. Dankzij een milde schenking vanwege Ms. Michala Ovens, de bibliothecaris van ICES, is de VLIZ bibliotheek sinds kort de trotse bezitter van de volledige reeks wetenschappelijke rapporten (91 volumes) van deze Belgica Antarctica Expeditie (<http://www.vliz.be/docs/libac/ac210.pdf>). Wie deze rapporten wil consulteren is steeds welkom in de VLIZ bibliotheek (tijdens kantooruren).

3.1. SENIOR MARIEN BIOLOOG GEZOCHT AAN HET NIOO-CEME YERSEKE

Het Centrum voor Estuariene en Mariene Ecologie te Yerseke (NIOO-CEME) heeft een internationale faam op het vlak van modellering en studie van biogeochemische cycli in kustgebieden en wil die expertise nu ook verder uitbreiden tot de specifieke rol van onderscheiden soorten binnen het ecosysteem. Daarvoor zoekt ze – bij voorkeur – een marien bioloog/ecoloog met bewezen wetenschappelijke merites. Over deze vacature, die een periode van vijf jaar beslaat, kan bijkomende info worden gevonden op: <http://www.nioo.knaw.nl> of (voor de algemene context) op de site van het MARBEF consortium (<http://www.marbef.org>). Geïnteresseerden dienen sollicitatiebrief met vermelding referentienummer (CEME – ES – 04078), CV en drie referentiepersonen voor 15 augustus over te maken aan prof. Carlo Heip, centre director CEME, NIOO-KNAW, P.O. Box 140, 4400 AC Yerseke, The Netherlands.

3.2. SPEUREN IN HET GENETISCH MATERIAAL VAN ZEEBAARS EN ZEEBRASEM: EEN DOCTORAATSBEURS AAN DE KU LEUVEN

In het kader van het FP6 Network of Excellence 'Marine Genomics Europe' (<http://www.sb-roscoff.fr/marine-genomics-europe>) is een doctoraatsbeurs voor een periode van drie jaar beschikbaar aan het Leuvense Laboratorium voor Aquatische Ecologie. De job, die ingaat op 1 oktober 2004, behelst de analyse van EST ('Expressed Sequence Tags') data van Zeebaars en Zeebrasem en het verwerken in een databank. Kandidaten dienen te beschikken over een MSc of gelijkwaardig diploma in natuur- of biowetenschappen, een excellent wetenschappelijk curriculum, een interesse in mariene wetenschappen en perfecte kennis van het Engels. Training op het vlak van bioinformatica en programmeren zal worden voorzien, evenals doorgedreven opleiding in genoom analyse. Geïnteresseerden dienen uiterlijk 15 augustus 2004 sollicitatiebrief, CV met vermelding van relevante opleidingsonderdelen, en drie aanbevelingsbrieven op te sturen naar prof. Filip Volckaert, Katholieke Universiteit Leuven, Laboratorium voor Aquatische Ecologie, onderzoeksgroep Visgenetica, Ch. de Bériotstraat 32, B-3000 Leuven.

3.3. ECOLAS WERFT PROJECTMEDEWERKER 'MARIENE, KUST EN HAVENSTUDIES' AAN

Het Belgische milieubedrijf ECOLAS zoekt voor dringende indiensttreding een projectmedewerker 'Mariene, kust en havenstudies' met brede interesse voor milieu. De kandidaat zal – met vestiging te Antwerpen – diverse milieubeleidsstudies m.b.t. kustzonebeheer, marien milieu en havens worden voorgeschoteld, en ook ondersteuning geven aan de uitvoering van beleidsstudies op het vlak van het leefmilieu in het algemeen. Het gewenste profiel vereist een relevant universitair diploma, bij voorkeur min. 2 jaar mariene onderzoekservaring en een brede interesse inzake milieu. Geïnteresseerden sturen hun CV en een begeleidende schrijven met motivatie naar ECOLAS nv., t.a.v. Anne Baert, Lange Nieuwstraat 43, B-2000 Antwerpen of per e-mail: anne.baert@ecolas.be. Bijkomende info kan telefonisch worden verkregen op: +32/(0)3 233 07 03.

3.4. MASTERS OPLEIDING 'TROPISCH KUSTBEHEER' IN NEWCASTLE UPON TYNE

Misschien speelt u met het idee om in tropische wateren een professionele toekomst uit te bouwen en bent u op zoek naar de passende opleiding? Dan is de Masters opleiding 'Tropisch Kustbeheer' georganiseerd in het Engelse Newcastle-upon-Tyne wel iets voor u. U leert er diverse aspecten van beheer in zowel het landgebonden als zeewaartse deel van kustgebieden beter kennen en interageert ten volle met experts van over gans de wereld. De 1-jarige opleiding richt zich specifiek naar professionelen uit de gouvernementele ontwikkelingssamenwerking, consultants, beheerders of licentiaten met tropische ervaring en bestaat uit twee delen: lessen, workshops en veldwerk van september tot maart, en werken aan een reeks papers van april tot augustus, afgesloten door een mondelinge

ondervraging in september. Interesse? Contacteer dan Ann Bridges (a.e.bridges@ncl.ac.uk) of bezoek de site: <http://www.ncl.ac.uk/marine/>.

4.1. NOG MEER VERKEER NAAR DE BELGISCHE KUST? RAADPLEEG DE KUSTBAROMETER

De 'Duurzaamheidsbarometer voor de Kust' volgt de evolutie op van 20 thema's of 'indicatoren' aan de Belgisch/Vlaamse kust. Na de evaluatie op de studiedag van 20 februari 2004, onderging de website met de hulp van vele experts een kwaliteitsslag. Ondertussen werden ook voor heel wat indicatoren de meest recente gegevens toegevoegd. Bekijk zelf hoe het gesteld is met de verkeersdrukke naar de Belgische kust, het verblijfstoerisme, de inkomensspanning, de verouderingsgraad en nog veel meer op <http://www.kustbeheer.be/indicatoren>. We kunnen u bovendien aanraden eens te surfen naar de gloednieuwe rubriek "projecten" op www.kustbeheer.be. U vindt er informatie over strandbeheer, over spelen in de duinen, over ruimtelijke planning op strand en dijk, de communicatiecampagne aan de Kust en over Duurzaam Kustbeheer in België. Dit laatste onderdeel geeft u een schat aan informatie over kustbeheer. Dit is het resultaat van het Europese Project TERRA-Coastal Zone Management, dat uitgevoerd werd door de afdeling Kust van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie West-Vlaanderen.

4.2. DUINEN, STRAND EN ZEE ALS SPEELRUIMTE

Het strand en de duinen zijn schitterende speelterreinen. De duinen hebben echter niet alleen een toeristische, recreatieve functie, maar ook een belangrijke natuurfunctie. Daarnaast is er ook het aspect van de zeewering: de bescherming van het achterliggend land tegen het geweld van de zee... Tot slot hangen een aantal economische activiteiten heel specifiek samen met die kust.

Om al deze, soms tegenstrijdige belangen te duiden en te verzoenen, werd door het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer (de Provincie West-Vlaanderen, de Vlaamse overheid en het Vlaams Instituut voor de Zee) en de Provinciale Jeugddienst een affiche ontwikkeld. Het thema wordt op een ludieke en jeugdige wijze behandeld: wat doe je best waar, en wat doe je beter niet? Elke activiteit heeft immers een ideale plaats waar men er voluit kan voor gaan. De lezer zoekt de mogelijkheden én de angeltjes! En... wordt uitgedaagd om creatief deze waardevolle speelruimte te benutten. De poster zal verdeeld worden in jeugdkolalen, jeugdverblijfscentra en toeristische diensten aan de kust. Meer info: Katrien Devlieghe (050 40 33 29) of Kathy Belpaeme (059 34 21 41). U kunt de poster ook terugvinden op www.kustbeheer.be onder de rubriek publicaties.

4.3. NIEUWE BELGISCHE GEDELEGEERDE BINNEN ICES

Traditioneel wordt elk land binnen de International Council for the Exploration of the Sea (ICES) vertegenwoordigd door twee 'national delegates'. Dit geldt ook voor België. Sinds 1 april 2004 is dr. Roland Fonteyne (Departement voor Zeevisserij – DvZ/CLO) de nieuwe gedelegeerde voor ons land inzake visserij. De tweede gedelegeerde is dr. Georges Pichot (BMM). Binnen het Departement voor Zeevisserij (<http://www.dvz.be>) fungeert dr. Kris Cooreman nu als departementshoofd ad-interim.

4.4. VLAAMSE VLOOT IN EEN NIEUW KLEEDJE

Op 1 mei 2004 schoot DAB Vloot officieel uit de startblokken. Deze Dienst met Afzonderlijk Beheer Vloot vloeit voort uit de vroegere afdeling Vloot van de Vlaamse administratie Waterwegen en Zeewezen, die instaat voor het beheer van de Vlaamse vloot (om en bij de 45 schepen) en voor de vaarwegmarkering (ca. 280 boeien). Door het omvormen naar een intern verzelfstandigde bedrijfseconomische entiteit wil DAB-V – met zijn personeelsbestand van ca. 560 eenheden – flexibeler kunnen inspelen op de in tijd wisselende behoeften van haar klanten. DAB Vloot heeft zijn directiezetel te Oostende, maar heeft ook twee belangrijke buitendiensten te Vlissingen en Antwerpen. Het hoofd van de vroegere afdeling Vloot, ir. Eric Blomme, krijgt de opdracht de nieuwe afdeling Maritieme Dienstverlening in zijn oprichting te begeleiden en verder uit te bouwen. DAB Vloot wordt sinds 1 mei geleid door kapitein Yves Goossens, overgekomen uit URS, de Unie van Redding- en Sleepdienst. Kapitein Goossens is licentiaat in de nautische wetenschappen en heeft voor zijn indiensttreding bij URS, van 1987 tot 1998, een actieve loopbaan op zee vervuld bij de CMB-groep. In de loop van de jaren schoonde kapitein Goossens zich constant bij en beschikt hierdoor nu bijkomend o.a. over een Master diploma Business Administration (Newport University – USA) en tal van waardevolle certificaten. Daarnaast fungeerde hij als commissaris en/of promotor van tal van studies en thesissen, en is hij gastdocent aan de universiteit Gent en aan

4.5. HET LOOPT DE SPUIGATEN UIT MET DIE ZEEZOOGDIEREN

Er blijkt zich iets merkwaardigs voor te doen. Sinds oktober 2003 zijn reeds vier Bultruggen aangespoeld op Nederlandse stranden, naast de waarneming van enkele levende exemplaren voor de kust. Het laatste exemplaar dateert van 22 juni jl., een aangespoeld exemplaar op het Waddeneiland Vlieland (<http://home.planet.nl/~camphuys/CetaceaSpr2004.html>). Nochtans werd deze soort nooit eerder gemeld in Belgische of Nederlandse wateren... Daarnaast waren er in mei-juni ook waarnemingen van andere walvissen t.h.v. de Belgische of Nederlandse kusten, met o.a. een levende Potvis parmantig rondzwemmend voor Zeebrugge-Blankenberge op 5 mei (http://www.mumm.ac.be/NL/Management/Nature/search_strandings.php), een dode, drijvende Gewone Vinvis voor de kust t.h.v. de Nieuwe Waterweg begin juni, een Dwergvinvis op 10 juniesignaleerd nabij Texel, en een aangespoelde Potvis op Vlieland op 26 juni.

Maar ook kleinere zeezoogdieren waren dit voorjaar opvallend talrijk in de Zuidelijke Noordzee. Zo konden tellers van het Instituut voor Natuurbehoud op één dag varen aan boord van de Zeeleeuw (26 april 2004), niet minder dan 59 Bruinvissen en een groep van resp. 3 en 8 Witsnuitdolfijnen waarnemen in Belgische mariene wateren! Ook in Nederland waren er opvallend veel waarnemingen van beide soorten en bleken honderden foeragerende Jan van Genten begin mei vlak onder de kust van Texel te foerageren, een zeer ongebruikelijk zicht.

Zeebiologen vermoeden dat dit alles geen toeval is, maar te maken heeft met grootschaliger verschuivingen in het voedselaanbod binnen de Noordzee, waardoor viseters als zeevogels en zeezoogdieren in het noordelijk deel van de Noordzee in de problemen komen, en derhalve afzakken naar zuidelijker regionen. Aanwijzingen hiervoor zijn o.a. de barslechte broedresultaten van heel wat zeevogels in kolonies in de noordelijke Noordzee dit jaar en de aantoonbare veranderingen in de samenstelling van het Noordzee-plankton. Als schuldige hiervoor wordt de opwarming van het klimaat aangewezen.

4.6. INHULDIGING PERMANENTE TENTOONSTELLING BEZOEKERSCENTRUM DE NACHTEGAAL

Het is zover. De permanente tentoonstelling in het Vlaamse Bezoekers- en Natuureducatiecentrum voor de kust, 'De Nachtegaal', is op vrijdag 9 juli officieel geopend. Daarmee is een hoofdstuk afgesloten van lange voorbereiding en onzekerheid, en kan AMINAL-Natuur het zomerseizoen ingaan met een nieuwe parel op de kroon. Het centrum is gelegen in een rustige omgeving in de westelijke uithoek van onze kust (De Panne) en is het bezoeken meer dan waard!

4.7. VLAANDEREN HEEFT EEN NATUURKUSTMANAGER

Sinds 1 april 2004 heeft Natuurpunt een natuurlustmanager, Bart Slabbinck, in haar rangen. De aanwerving was mogelijk dankzij de goedkeuring van een project in het kader van het kustactieplan door Vlaams minister van toerisme Renaat Landuyt. De taak van Bart bestaat erin natuur en recreatie in het kustgebied wat beter op mekaar te laten inspelen. Grosso modo betekent het twee zaken: meewerken aan de uitbouw van de recreatieve troeven van de Uitkerkse Polder binnen het lopende Life-project (met onder andere de uitbreiding van het bezoekerscentrum en het uitwerken van een ganzenkoffer) en op zoek gaan naar nieuwe acties/partners. Voor dat laatste wordt gedacht aan het linken van de natuurgebieden met de kustfietsroute, het creëren van een systeem van groene haltes, ... en uiteraard een stevige portie informeren en sensibiliseren naar recreanten, scholen,... Meer info: Bart Slabbinck, natuurlustmanager Natuurpunt, bart.slabbinck@natuurpunt.be

4.8. DOCTORAATSVERDEDIGINGEN e.a.

We zouden het erg op prijs stellen als alle onderzoekers die de datum van hun verdediging reeds kennen, of postuum het resultaat van de verdediging willen kenbaar maken, dit zouden laten weten aan jan.seys@vliz.be

Op 7 juli 2004 verdedigde [Ilse De Mesel](#) met verve haar doctoraatsproefschrift over 'Nematoden geassocieerd met fytodetritus in schorren: kolonisatiepatronen en soort- en diversiteitsafhankelijke invloed op afbraakprocessen', en dit aan de Gentse Universiteit (vakgroep Biologie).

Eén dag later (**8 juli 2004**) was het de beurt aan [Dirk Bogaert](#), die het 'Natuurbeleid in Vlaanderen: Natuurontwikkeling en draagvlak als vernieuwingen' (met aandacht voor de polder van Uitkerke) onder de loep nam. Het werd een waar 'export-verhaal', want het doctoraat werd afgelegd aan de Katholieke Universiteit Nijmegen, onder het goedkeurende oog van een 80-tal meegereisde Vlaamse sympathisanten!

Verder willen we u ook de eer die dr. [Farid Dahdouh-Guebas](#) te beurt viel, niet onthouden. Deze onderzoeker van de Vrije Universiteit Brussel mocht op 28 mei de *Prijs Ontwikkelingssamenwerking* van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking ontvangen voor zijn originele studie naar de actieve betrokkenheid van lokale onderzoekers bij wetenschappelijke publicaties uitgevoerd in de derde wereld door onderzoekers uit geïndustrialiseerde landen. Van harte gefeliciteerd!

5. VRAAGBAAK DE 'ZEELOODS'

Via deze rubriek kan iedereen oproepen lanceren voor samenwerking, gezamenlijk gebruik van materiaal, vraag naar levende en andere monsters, enz. De informatie dient gestuurd te worden naar [Jan Seys](#). We nemen het bericht op in de vraagbaak van één van de volgende VLIZINES.

Het secretariaat van de **European Society for Marine Biotechnology** (ESMB: <http://www.esmb.org>) wil zijn draagvlak in België uitbreiden en wil graag bijkomende leden uit ons land opnemen binnen haar organisatie (momenteel slechts 2 Belgen...). Wie interesse vertoont kan contact opnemen met Mrs. Margaret Searle (m.searle@hw.ac.uk).

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt.

Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2004 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website.

WEBSITE

<http://www.vliz.be>

VLIZ

Vlaams Instituut voor de Zee vzw

Flanders Marine Institute

Vismijn Pakhuizen 45-52 - B-8400 Oostende, Belgium

Tel. +32/(0)59 34 21 30

Fax +32/(0)59 34 21 31

<http://www.vliz.be>